

Sygn. akt II UK 297/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z wniosku P. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 lipca 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 13 listopada
2014 r.,

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2014 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawcy P. B. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ś. z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W. o ubezpieczenie społeczne.

W ustalonym stanie faktycznym sprawy, wnioskodawca zaskarżył decyzję organu rentowego z dnia 18 listopada 2013 r., w której wskazano, że w okresie od dnia 1 marca 2013 r. do dnia 28 listopada 2014 r., w zakresie ubezpieczeń społecznych, ma do niego zastosowanie ustawodawstwo polskie. Wnioskodawca od dnia 1 marca 2013 r. prowadzi w Polsce działalność gospodarczą głównie w zakresie działalności fotograficznej. W dniu 1 marca 2013 r. pomiędzy Spółką G. s.r.o. z siedzibą na Słowacji a wnioskodawcą została zawarta umowa o pracę, zgodnie z którą miejscem wykonywania pracy miała być Republika Słowacka, zaś do jego obowiązków należało wykonywanie pracy promotora usług i produktów świadczonych przez pracodawcę. W dniu 8 kwietnia 2013 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ś. wpłynęła informacja wnioskodawcy o podjęciu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w słowackiej firmie, do której dołączył on registryjny list FO, zawierający numer słowackiego ubezpieczenia z tytułu zawarcia umowy. W tym stanie wniósł, na podstawie art. 16 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.U.E.L. 284 z dnia 30 października 2009 r., dalej „rozporządzenie nr 987/2009”), o ustalenie ustawodawstwa mającego do niego zastosowanie. Wnioskodawca oświadczył, że wykonywana przez niego praca w Słowacji nie nosi znamion pracy marginalnej. W związku z tym wnioskiem Zakład Ubezpieczeń Społecznych wezwał wnioskodawcę do przedłożenia oświadczenia, na terenie którego państwa zamieszkuje, zobowiązując go także do przedłożenia dokumentów potwierdzających wykonywanie pracy na terytorium Słowacji.

W piśmie z dnia 20 maja 2013 r. wnioskodawca poinformował organ rentowy, że zgodnie z zawartą umową o pracę na czas nieokreślony, wymiar czasu pracy powoduje, że praca wykonywana przez niego nie nosi znamion pracy marginalnej, wskazując nadto, że przeprowadzona kontrola przez słowacką Inspekcję Pracy nie podważyła wykonywania przez niego pracy. Dołączył nadto zaświadczenia z dnia 17 maja 2013 r. wydane przez słowackiego pracodawcę, w którym stwierdzono, że wnioskodawca jest pracownikiem Spółki zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony zaś pracodawca odprowadza za

niego składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. W oparciu powyższe informacje organ rentowy poinformował wnioskodawcę, że w okresie od dnia 1 marca 2013 r. do dnia 28 listopada 2014 r., na podstawie art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004, podlega ustawodawstwu słowackiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych oraz, że ustalenie to ma charakter tymczasowy - może zostać unieważnione, jeżeli nastąpią istotne zmiany w aktywności zawodowej wnioskodawcy lub właściwa instytucja słowacka będzie miała istotne zastrzeżenia, co do określenia ustawodawstwa właściwego. Ustalenie ustawodawstwa słowackiego stanie się ostateczne w ciągu dwóch miesięcy od poinformowania o tym fakcie słowackiej instytucji właściwej, jeżeli nie zgłosi ona zastrzeżeń.

Pismem z dnia 26 sierpnia 2014 r., strona słowacka poinformowała, że nie zgodziła się na stosowanie ustawodawstwa słowackiego wobec wnioskodawcy, uzasadniając swoje stanowisko wynikami kontroli przeprowadzonej w przedsiębiorstwie G. s.r.o., w wyniku której ustalono, że wskazana spółka jest firmą działającą na zasadzie skrzynki pocztowej i nie doszło do rzeczywistego wykonywania umowy o pracę na terytorium Słowacji.

Stanowisko to zaakceptował polski organ rentowy, stwierdzając w zaskarżonej decyzji, że w okresie od dnia 1 marca 2013 r. do dnia 28 listopada 2014 r. wnioskodawca podlega polskim przepisom prawnym w zakresie zabezpieczenia społecznego.

Wyrokiem z dnia 1 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Ś. oddalił odwołanie wnioskodawcy, uznając trafność decyzji, powołując się na wyniki kontroli przeprowadzonej przez słowacką instytucję w spółce G., z której wynika, że Spółka jest firmą działającą na zasadzie skrzynki pocztowej i na terenie Słowacji nie doszło do rzeczywistego wykonywania umowy o pracę.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2014 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawcy, dzielając ustalenia Sądu pierwszej instancji jak i zapadłe orzeczenie. W uzasadnieniu wyroku wskazano, że podstawę rozstrzygnięcia stanowi art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004, zgodnie z którym osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w

kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określone zgodnie z przepisem ust. 1. W ocenie Sądu drugiej instancji, w sprawie mają zastosowanie przepisy wspólnotowej koordynacji, ponieważ wnioskodawca domagał się ustalenia wobec niego ustawodawstwa właściwego, z uwagi na to, że jednocześnie prowadzi działalność gospodarczą na terytorium Polski (w Polsce ma też miejsce zamieszkania) oraz wykonuje pracę najemną w Słowacji na podstawie stosunku pracy. Zgodnie z art. 1 pkt a rozporządzenia nr 883/2004, do celów stosowania rozporządzenia określenie „praca najemna” oznacza wszelką pracę lub sytuację równoważną, traktowaną jako taką do celów stosowania ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego, w którym taka praca lub sytuacja równoważna ma miejsce. Wnioskodawca wszedł w stosunki ubezpieczenia społecznego o charakterze transgranicznym przez jednoczesne wykonywanie działalności w różnych państwach i konieczne było zbadanie, czy spełnia warunki ubezpieczenia ustanowione przez system zabezpieczenia społecznego w prawie krajowym wskazanym przez normy kolizyjne jako właściwe. Powołując się na wyrok Sądu Najwyższego dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 68/07, (OSNP 2008 nr 19-20, poz. 300), Sąd Apelacyjny stwierdził, że w takim wypadku organ ubezpieczeń społecznych miejsca zamieszkania wnioskodawcy był uprawniony tylko do wskazania ustawodawstwa właściwego stosownie do art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004, natomiast nie miał kompetencji do oceny stosunku ubezpieczenia w sensie prawnym. Ocena ta mogła nastąpić wyłącznie na podstawie wskazanych przez normę kolizyjną przepisów miejsca świadczenia pracy i mogła być dokonana tylko przez organ władny te przepisy stosować. W rozpatrywanej sprawie postępowano zgodnie ze wskazaną procedurą. Organ rentowy tymczasowo ustalił wnioskodawcy podleganie ustawodawstwu słowackiemu w okresie od dnia 1 marca 2013 r. do dnia 28 lutego 2014 r. i poinformował o tym słowacką instytucję ubezpieczeniową. Pismem z dnia 26 sierpnia 2013 r., strona słowacka poinformowała, że nie zgodziła się na stosowanie ustawodawstwa słowackiego wobec wnioskodawcy we wskazanym okresie, czego nie zakwestionował organ rentowy, wydając zaskarżoną decyzję.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając naruszenie prawa materialnego - art. 288 akapit 2

Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2 ze zm.; dalej TFUE) w związku z art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30 ze zm.; dalej TUE), poprzez ich niezastosowanie i „wydanie rozstrzygnięcia na podstawie przepisów prawa krajowego zamiast na podstawie przepisów rozporządzeń unijnych, których treści nie wolno było w przedmiotowym zakresie rozszerzać, modyfikować ani uzupełniać”, art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004, „zawierającego normę kolizyjną wskazującą na ustawodawstwo właściwe dla ubezpieczenia społecznego osoby normalnie wykonującej pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich Unii, przez co wyłączona jest możliwość ustalenia prawa właściwego dla tego stosunku prawnego w inny sposób niż wskazany przez normę dotyczącą koordynacji ubezpieczeń społecznych poprzez dokonanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalenie ustawodawstwa właściwego innego niż słowackie od dnia 1 marca 2013 r.”, art. 3 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009, poprzez przyjęcie, że „Skarżący zobowiązany był oprócz informacji przedstawić także dokumenty i dowody potwierdzające wykonywanie przez niego pracy w innym państwie członkowskim i w konsekwencji przyjęcie, że to na Skarżącym spoczywał ciężar udowodnienia, że przedłożona przez niego umowa o pracę była rzeczywiście wykonywana, podczas gdy obowiązek taki nie ciążył na Skarżącym, a ewentualnie to Organ rentowy, kwestionujący ważność umowy, zobowiązany był udowodnić, że Skarżący wbrew przedłożonej umowie nie świadczył pracy”, art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 883/2004 poprzez jego zastosowanie, „ponieważ Skarżący wykonuje nie tylko pracę na własny rachunek w Polsce, ale także pracę najemną na Słowacji, w związku z czym zastosowanie miał do niego wyłącznie art. 13 ust. 3 rozporządzenia podstawowego”, art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 poprzez jego niezastosowanie i „doprowadzenie w rezultacie do sytuacji, w której Skarżący wbrew przepisom rozporządzenia podlega w tym samym czasie ustawodawstwu dwóch różnych państw członkowskich, bowiem z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej Skarżący podlega ubezpieczeniom w Polsce, a z tytułu pracy najemnej jest zgłoszony do ubezpieczeń na Słowacji”. Pełnomocnik wskazał także na naruszenie przepisów postępowania - art. 379 pkt 5 k.p.c. poprzez „prowadzenie postępowania dotkniętego nieważnością z uwagi na treść art. 477¹¹ § 2 k.p.c.

polegające na niewezwaniu pracodawcy Skarżącego, spółki G. s.r.o. jako zainteresowanego (...)", art. 224 § 1 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. polegające na nierozpoznaniu przez Sąd drugiej instancji wszystkich zarzutów podniesionych przez wnioskodawcę w apelacji, art. 2 pkt 2 rozporządzenia nr 987/2009 poprzez „zaniechanie zwrócenia się do instytucji słowackiej - Socialnej Poistovnej (słowacki odpowiednik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych) w celu uzyskania wszystkich danych niezbędnych dla ustanowienia i określenia praw oraz obowiązków Skarżącego, a w szczególności wyjaśnienia rozbieżności pomiędzy protokołami z kontroli przeprowadzonej u pracodawcy Skarżącego, z których nie wynikają żadne naruszenia, a stanowiskiem zajęтым przez instytucję słowacką powołującą się na rzekome nieprawidłowości stwierdzone w przedmiotowych protokołach, a ponadto wyjaśnienia faktu, iż kontrola prowadzona była od dnia 26 lutego 2013 r. do dnia 6 marca 2013 r. i obejmowała wyłącznie okres od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 26 lutego 2013 r., a odwołujący się zawarł umowę o pracę dopiero dnia 1 marca 2013 r., a zatem okres jego zatrudnienia nie był objęty zakresem kontroli", art. 5 rozporządzenia nr 987/2009 poprzez „podważenie ważności umowy o pracę, na podstawie której został wydany przez instytucję innego państwa członkowskiego dokument potwierdzający zgłoszenie osoby do ubezpieczenia społecznego w tym innym państwie członkowskim oraz podważenie ważności dokumentu potwierdzającego zgłoszenie Skarżącego do ubezpieczeń społecznych,(...)", art. 1 ust. 2 lit. c w związku z art. 5 ust. 1, art. 6 i art. 16 rozporządzenia nr 987/2009 poprzez „uznanie powiadomienia Socialnej Poistovnej ustredie Bratysława o niemożności zaakceptowania tymczasowego ustawodawstwa słowackiego za dokument", bez jednoczesnego powzięcia przez organ rentowy uzasadnionych wątpliwości w myśl art. 5 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009, co doprowadziło do „zaniechania skutecznienia w pełnym zakresie procedury dialogu i koncyliacji określonej tak w art. 6 i art. 16 rozporządzenia nr 987/2009, jak i w postanowieniach Decyzji Nr A1 Komisji Administracyjnej z dnia 12 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia procedury dialogu i koncyliacji w zakresie ważności dokumentów, określenia ustawodawstwa właściwego oraz udzielenia świadczeń na mocy rozporządzenia podstawowego". Pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości jak i poprzedzającego go wyroku Sądu

Okręgowego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy poprzez stwierdzenie, że wnioskodawca od dnia 1 marca 2013 r. podlega ustawodawstwu słowackiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w Ś. oraz decyzji organu rentowego i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw. W granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod rozagę nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji. Co do zasady Sąd Najwyższy nie jest zatem uprawniony do badania nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji. Takie badanie jest możliwe tylko wtedy, gdy w skardze kasacyjnej został sformułowany zarzut naruszenia przez sąd drugiej instancji art. 386 § 2 w związku z art. 378 § 1 k.p.c., przez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2009 r., II CSK 156/09, czy postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2007 r., V CSK 62/07; niepublikowane). Zaznaczyć należy, że przekształcenia podmiotowe w sprawie odbywać się mogą jedynie w postępowaniu pierwszoinstancyjnym (art. 391 § 1 k.p.c.), co jak przyjął trafnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia z dnia 28 kwietnia 2005 r., I UK 236/04 (OSNP 2006 nr 1-2, poz. 28) dotyczy także wezwania do udziału w sprawie zainteresowanego. W orzecznictwie przyjmuje się jednolicie, że postępowanie toczące się bez udziału zainteresowanego, dotknięte jest nieważnością, przy czym jest oczywiste, że do tej nieważności dochodzi już w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, a taka wada postępowania nie może być konwalidowana przez wezwanie tej strony do udziału w postępowaniu apelacyjnym. W razie zaistnienia takiej sytuacji sąd odwoławczy obowiązany jest z

urzędu uwzględnić nieważność postępowania zaistniałą przed sądem pierwszej instancji (art. 378 § 1 k.p.c.), uchylić zaskarżony wyrok, znieść postępowanie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania (art. 386 § 2 k.p.c.). Skoro zatem Sąd Apelacyjny nie miał obowiązku wezwania do udziału w postępowaniu ewentualnego zainteresowanego, to skierowany przeciwko wyrokowi tego Sądu zarzut naruszenia art. 477¹¹ w związku z art. 379 pkt 5 k.p.c. nie może być uznany za uprawniony. W takiej sytuacji procesowej trafny mógłby być jedynie zarzut naruszenia art. 386 § 2 w związku z art. 378 § 1 *in fine* k.p.c., stanowiący o obowiązku sądu drugiej instancji wzięcia pod rozagę z urzędu nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji. Skarżący nie sformułował jednak takiego zarzutu.

Uwagi powyższe nie mają jednak w okolicznościach sprawy zastosowania, zważyć bowiem należy, że wbrew zarzutom skargi kasacyjnej w sprawie nie doszło do nieważności postępowania. Zainteresowanym w rozumieniu art. 477¹¹ k.p.c. jest podmiot, którego praw i obowiązków bezpośrednio dotykać może wynik toczącej się sprawy. Nie chodzi o zainteresowanie w sensie potocznym ani o automatyczne przypisywanie drugiej stronie kwestionowanej umowy tego przymiotu. W ocenie Sądu Najwyższego pracodawca zatrudniający ubezpieczonego za granicą nie jest zainteresowanym w sprawie z odwołania ubezpieczonego przeciwko organowi rentowemu o wydanie zaświadczenia o podleganiu ubezpieczeniom społecznym (art. 477¹¹ § 2 k.p.c.) przy czym powyższego nie zmienia sytuacja, w której kwestionowana jest ważność umowy przez niego zawartej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2005 r., I UK 236/04 (OSNP 2006 nr 1-2, poz. 28). Nie jest też uzasadnione zarzucane w skardze kasacyjnej naruszenie prawa materialnego, i to w stopniu oczywistym. Za wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 333/12 (OSNP 2014 nr 3, poz. 47), należy stwierdzić, że w sprawie miały zastosowanie przepisy wspólnotowej koordynacji, ponieważ wnioskodawca domagał się ustalenia wobec niego ustawodawstwa właściwego, informując, że prowadzi działalność gospodarczą na terytorium Polski (w Polsce ma też miejsce zamieszkania) oraz jednocześnie wykonuje pracę najemną na podstawie stosunku pracy z pracodawcą słowackim. Zgodnie z art. 1 pkt a rozporządzenia nr 883/2004, do celów stosowania rozporządzenia określenie

„praca najemna” oznacza wszelką pracę lub sytuację równoważną, traktowaną jako taką do celów stosowania ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego, w którym taka praca lub sytuacja równoważna ma miejsce. Istotne jest zatem, że wnioskodawca wszedł w stosunki ubezpieczenia społecznego o charakterze transgranicznym przez jednoczesne wykonywanie działalności w różnych państwach i konieczne było zbadanie, czy spełnia warunki ubezpieczenia ustanowione przez system zabezpieczenia społecznego w prawie krajowym wskazanym przez normy kolizyjne jako właściwe (por. wyrok ETS z dnia 15 grudnia 1976 r., C-39/76, L.J. Mouthaan, OCR 1976 s. 1901, wyrok TSUE z dnia 10 marca 2011 r., C-516/09, T. Borger, C 139/8 Dz.Urz. UE 2011/C 139, poz. 11). W tym wypadku organ ubezpieczeń społecznych miejsca zamieszkania wnioskodawcy był uprawniony do wskazania ustawodawstwa właściwego stosownie do art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004 (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 68/07, OSNP 2008 nr 19-20, poz. 300). Nie miał natomiast kompetencji do oceny zaistnienia stosunku ubezpieczenia w sensie prawnym. Ocena ta mogła nastąpić wyłącznie na podstawie wskazanych przez normę kolizyjną przepisów miejsca świadczenia pracy i być dokonana tylko przez organ władny te przepisy stosować. Ze względu na różnice między ustawodawstwami krajowymi co do określenia przedmiotu ubezpieczenia społecznego wprowadzono zasadę, że uwzględnianie okoliczności lub wydarzeń mających miejsce w jednym państwie członkowskim nie może w żaden sposób sprawiać, iż właściwym dla nich stanie się inne państwo ani że będzie się do nich stosować jego ustawodawstwo (pkt 11 preambuły rozporządzenia nr 883/2004). Określenie ustawodawstwa właściwego wskazującego na instytucję miejsca świadczenia pracy najemnej wyłącza ocenę przez instytucję miejsca zamieszkania, czy stosunek prawny będący podstawą objęcia ubezpieczeniem społecznym w kraju świadczenia pracy jest ważny według prawa miejsca zamieszkania ubezpieczonego. W powołanym wyżej wyroku z dnia 6 czerwca 2013 r., Sąd Najwyższy orzekł, że nie jest dopuszczalna ocena stosunku prawnego stanowiącego tytuł ubezpieczenia społecznego w innym państwie członkowskim przez instytucję miejsca zamieszkania osoby wnoszącej o ustalenie właściwego ustawodawstwa. Stwierdzenia spełnienia warunków ubezpieczenia społecznego w

systemie prawnym państwa wykonywania pracy podlegającym koordynacji na podstawie rozporządzenia nr 883/04 dokonują organy właściwe do stosowania tego prawa. Nie może budzić wątpliwości, że instytucja miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o ustalenie ubezpieczenia społecznego w innym państwie może powziąć wątpliwości co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa, lecz trzeba podkreślić, iż może chodzić jedynie o wątpliwości co do określenia ustawodawstwa mającego zastosowanie do zainteresowanego, z uwzględnieniem art. 13 rozporządzenia nr 883/04 i odpowiednich przepisów art. 14 rozporządzenia nr 987/2009, czyli niepewności co do tego, czy osoba wnosząca o ustalenie prawa właściwego jest objęta systemem zabezpieczenia społecznego w więcej niż jednym państwie członkowskim. Wątpliwości tych instytucja miejsca zamieszkania wnioskodawcy nie może sama rozstrzygać, lecz musi dostosować się do trybu rozwiązywania sporów co do ustalenia ustawodawstwa właściwego wskazanego w szczególności w art. 6, 15 oraz 16 rozporządzenia nr 987/2009, które nakazują zwrócenie się - w przypadku istnienia wątpliwości bądź rozbieżności - do instytucji innego państwa członkowskiego. Instytucje niezwłocznie dostarczają lub wymieniają między sobą wszystkie dane niezbędne dla ustanowienia i określenia praw i obowiązków osób, do których ma zastosowanie rozporządzenie podstawowe. Przekazywanie tych danych odbywa się bezpośrednio pomiędzy samymi instytucjami lub za pośrednictwem instytucji łącznikowych. Zastosowanie znajduje również decyzja Nr A1 Komisji Administracyjnej w sprawie ustanowienia procedury dialogu i koncyliacji w zakresie ważności dokumentów, określenia ustawodawstwa właściwego oraz udzielania świadczeń na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 (Dz.U. UE C 106 z 24 kwietnia 2010 r.). Poinformowanie więc przez osobę wykonującą pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, wymaga - ze względu na zaistnienie czynnika ponadkrajowego w ubezpieczeniu społecznym - zastosowania procedury przestrzegającej właściwości i kompetencji instytucji ubezpieczeń społecznych, przewidzianej w przepisach art. 16 rozporządzenia nr 987/2009. Informacja, o której mowa, jest podstawą do niezwłocznego, lecz tylko wstępnego i tymczasowego ustalenia dla niej ustawodawstwa właściwego, stosownie do zasad

kolizyjnych ustalonych w art. 13 rozporządzenia podstawowego. O tymczasowym określeniu prawa, według którego obejmuje się tę osobę ubezpieczeniem społecznym, instytucja miejsca zamieszkania wnioskodawcy informuje wyznaczone instytucje państwa, w którym wykonywana jest praca. Od tej chwili biegnie termin dwu miesięcy, w czasie których przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji może poinformować instytucję miejsca zamieszkania o niemożności zaakceptowania ustalonego ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii. Gdy to nie nastąpi, tymczasowe określenie ustawodawstwa staje się ostateczne.

W ocenie Sądu Najwyższego w rozpatrywanej sprawie postępowano zgodnie z przedstawioną procedurą co uwzględnił (szeroko uzasadniając swoje stanowisko) Sąd Apelacyjny. Organ rentowy, zgodnie z art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004, tymczasowo ustalił wnioskodawcy podleganie ustawodawstwu słowackiemu w okresie od dnia 1 marca 2013 r. do dnia 28 lutego 2014 r. i poinformował o tym słowacką instytucję ubezpieczeniową, która nie zgodziła się na stosowanie ustawodawstwa słowackiego wobec wnioskodawcy we wskazanym okresie, zaś swoje stanowisko uzasadniła wynikami kontroli przeprowadzonej w przedsiębiorstwie G. s.r.o., w wyniku której ustalono, iż spółka jest firmą działającą na zasadzie skrzynki pocztowej i na terytorium Słowacji nie doszło do rzeczywistego wykonywania umowy o pracę. Podzielając tę ocenę trafnie organ rentowy uznał, że wnioskodawca we wskazanym okresie podlegał polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Gdy więc zarzuty skargi okazały się nieuzasadnione, należało orzec jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.